Ч. 51 Второк 5 (17) марця 1896. Рік VI.

Виходить у Львові що дня (крім недїль і гр. кат. сьвят) о 5-ій годинї по полудни.

Редакция і **Адміністрация:** улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за зложенєм оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Старостах на провинциї:

на цїлий рік зр.	2·40
на пів року „	1·20
на чверть року „	—·60
місячно . . „	—·20

Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:

на цїлий рік зр.	5·40
на пів року „	2·70
на чверть року „	1·35
місячно . . „	—·45

Поодиноке число 3 кр.

Гадки руского опозиционіста о своїй партиї.

Цікава і оригінальна річ а заразом і характеристика наших внутрішних відносин: руский опозиционіст в неопозицийній руській часописи виступає против своєї партиї і свого органу та робить їм важкі докори, а треба признати, що в многих случаях навіть зовсїм справедливі! Черновецка „Буковина“ поміщає тепер цїлий ряд статий з під пера члена рускої партиї опозицийної, котрі своїм змістом і цікаві і поучаючі, все одно чи в позитивнім напрямі, особливо-ж ще з тими додатками, які до них долучає „Буковина“ від себе.

В переконаню, що того рода дискусия, як та, яку завів руский опозиционіст в „Буковині“, може дуже богато причинити ся до нашого самопізнаня народного, позваляємо собі повторити дословно зміст тих статий і думаємо, що ані „Буковина“, ані сам автор не будуть мати нічого против того, коли в публичній дискусиї і ми заберемо слово — автор тим менше, що й сам просить в однім місци застановити ся над єго гадкою всїх, котрі в котрій небудь з наших партий домашних сяке-таке мають слово.

Розуміє ся, що повтаряючи за „Буковиною“ згадані статиї не лишимо їх без коментаря, бо думаємо, що тим способом справа лиш ще більше вияснить ся і на тім зискає загальний інтерес.

„Буковина“, подаючи згадані статиї під заголовком: „Наша бездїльність народна“ додає від себе таке застереженє:

„(Сї статиї прислав нам добровільно один з найвиднїйших представителїв рускої партиї опозицийної. За поміщенє сих статий можуть нас зі сторони опозиционістів (головно від часописи „Дїло“ і товариств Народної Ради та Просьвіти) стрінути закиди такі: 1. „Дїло“ готово сказати, що лише для конкуренциї поміщаємо протести против него, а не в інтересї справи загальної. 2. Товариства Народна Рада і Просьвіта образять ся, що аж над Прутом перемо львівскі бруди, котрі можна би і треба би випрати у Львові. А всї наші противники (сподїваємо ся, що чей не всї), не взявши справи поважно на розвагу, зі знаною нам добре дитинною плиткостию возьмуть справу на глум і забудуть єї. А справа та виглядає так, як би „Буковина“, друкуючи сї статї опозиционїста, приняла ся орґанізувати не „Барвіньских“ тілько „Романчуків“....

Щоби не було непорозуміня, кажемо наперед таке: Круг читателїв „Буковини“ єсть инший, як „Дїла“; а на $3\frac{1}{2}$ мілїона австрийских Русинів ті дві часописи своїх бідних 2.000 передплатників найдуть, не бороздячи собі в „інтересї“.... Часописи ті не суть приватними підприємствами; они залежать від Русинів і належать до Русинів. Від веденя їх залежить дуже богато. Але проте ми не признаємо за собою права давати науку редакциї другої часописи і застеріґаємо собі слово в тїй справі тим більше, що не годимо ся з декотрими виводами автора сих статий. Коли-ж ми поміщаємо сї статї, то лиш із повної терпимости до инших поглядів і з пересьвідченя, що они причинять ся до пізнаня нашої непростимої бездїльности. Не вдаючи ся в „високу політику“, ми раді би не лиш наших прихильників, але й наших противників спонукати до роботи, бо з дїйстної роботи чиїх небудь рук все-таки вийде щось позитивного, а красні засади, не виконані, як були так і лишать ся пустою теориєю. — *Ред.* „Буковини“).

Що-ж нам сказати від себе? — То одно лиш, що ми вже повисше сказали: не що иншого, лиш охота до розбудженя самопізнаня народного і загальний інтерес спонукують нас забрати слово в сїй справі і старати ся по можности розʼяснити ще лїпше, взглядно звести до лїпшого зрозуміня гадки і погляди автора, котрому передовсїм лишаємо голос.

I.

Постанова Сольона, що обовязувала кождого горожанина до того, аби чинно прилучив ся до котрої небудь з істнуючих в народї партий під грозою горожаньской безчести, а тим самим змушувала горожан, щоби орієнтували ся в стремлїнях поодиноких партий, і брали доконечно чинний уділ в горожаньскім житю, долучуючи іменно індивидуальну свою працю до загальної працї в користь сеї партиї, котра особистим поглядам найбільше відповідає, — ся постанова була вельми а вельми розумна і по всї часи практична.

Менї здає ся, що жаден інтелїґентний Русин не скаже, що ся постанова Сольона єму невідома. Не маю однак сьмілости утримувати, щоби кождий інтелїґентний Русин був сьвідомий горожаньской цїли сеї постанови. Бо, коли-б так було, бачили би ми, як партиї іменно, мимо зрозумілого ревнованя, а нехай і ворогованя межи собою, кожда з окрема старала би ся своєю працею загалови як найбільше імпо-

---

32)

БЕН ГУР.

ОПОВІДАНЄ З ЧАСІВ ХРИСТОВИХ.

ЛЮДВИКА ВОЛЛЄСА.

(Дальше.)

Поважне виступленє Єгиптиянина наповнило Бен Гура чувством глубокого поважаня. Та й привіт з благословением був по части сказаний до него, бо коли старенький гість говорив, то єго запалі але сьвітячі ся очи дивили ся досить довго на него і викликали в нїм якесь дивне чувство, так, що він підчас обіду заєдно позирав ся на блїде, запале лице і хотїв би був відгадати гадки чужинця. Але той за кождий раз подивив ся на него так лаґідно і щиро як дитина.

— Отсе той — відозвав ся Ілдерім, поклавши руку Бен Гурови на плече, — що нинї, Валтазаре, буде ломити ся з нами хлїбом!

Єгиптиянин глянув на молодця допитливим оком і видко було по нїм, що то для него було щось несподїваного та що він став чогось непевний. Шейх зміркувавши то, говорив дальше: — Я обіцяв дати єму на завтра мої конї на пробу; коли все добре піде, то виступить в ними в цирку.

Валтазар все ще не спускав очий з молодця.

— Він прийшов з добрим припорученєм — додав Ілдерім, бо вже й єму зробило ся якось маркотно; — пізнай ся з ним, яко з сином Арріюса, благородного мореплавця римского, хоч він — тут він якось затяв ся, але усьміхнувшись говорив дальше: хоч він каже, що він Ізраілитянин з поколїня Юди.

Валтазареви годї вже було мовчати і не пояснити свого поведеня.

— Нинї, добрий шейху, житє моє було в небезпечности і я би може вже не жив, як би не якийсь молодець — точнїсенько такий самий, як отсей — не прийшов був менї на поміч, коли другі втїкали, і не виратував мене. А відтак таки звернув ся до самого Бен Гура і спитав єго: — Чи ти не той сам?

— Годї менї відповісти на цїле питанє — відповів він скромно; — я спинив конї бутного Римлянина, коли они коло жерела Касталїя ґнали против твого верблюда. Твоя донька дала менї отсю чарку.

Він виймив єї іззa своєї туники і подав Валтазареви.

На лици Єгиптиянина проявила ся радість.

— Господь послав менї тебе нинї коло жерела — говорив він дрожачим від зворушеня голосом та витягнув руку до Бен Гура — і тепер посилає менї тебе. Я дякую єму і величаю єго доброту, бо аж тепер можу нагородити тобі твою заслугу, та й зроблю так. Чарка твоя, возьми єї собі.

Бен Гур сховав дарунок, а Валтазар побачивши по Ілдерімови, що він зацікавлений, розповів пригоду коло жерела.

— А ти менї не говорив об тім нічого? — відозвав ся шейх до Бен Гура; — хиба-ж треба тобі було лїпшого припорученя? Хиба-ж я не Араб і не шейх десятьтисячного племени, а він не мій гість! Хиба-ж право гостинности не каже, що все, що єму хтось зробить щось доброго або злого, то так, як би менї зробив? А від кого-ж мав би ти сподївати ся нагороди, як не від мене, чия рука мала би тобі єї подати, як не моя?

Єго голос під конець став таки трохи острий.

— Не журись ся мною, добрий шейху! Менї не треба нагороди, анї великої анї малої. А щоби о тім і гадки не було, то позволь менї сказати, що я так, як отсему честному чоловікови, був би так само станув в пригоді і котрому небудь з твоїх найменших слуг.

— Але-ж він у мене гість і мій приятель, а не мій слуга. Хиба-ж не видиш, яке для тебе щастє з того? — А відтак звернувшись до Валтазара, сказав: — На величавість божу! Ще раз кажу: він не Римлянин!

Відтак став щось говорити до слуг, котрі вже майже приладили були обід, а Валтазар приступив до Бен Гура і спитав єго.

— Як то шейх тебе назвав? Менї здає ся, що якесь римске імя!

— Арріюс, син Арріюса.

— А ти таки не Римлянин?

— Всї мої предки були Ізраілитянами.

нувати; і як всї разом, мимо антаґонїзму, тим именно, що ріжними йдуть дорогами, причиняли би ся до всесторонного розвитку народу, до невсипучости в працї, вказаний напрямом чи засадами партиї, а стережений амбіциєю, ревнованиєм і карностию партиї. Сего однак у нас на жаль нема; розуміня, що управнене до биту дає не назва, не оклик сам собою, а енерґічна праця в напрямі піднесеного оклику, — що партия, до котрої рішив ся хто належати, повинна чинним вспомаганєм добра народу приносити єму честь, а удїлом в сїй працї сей хтось вибраній собою партиї повинен приносити честь, — сего розуміня у нас нема.

В нас противно вкоренив ся погляд, що вся честь котрої небудь партиї лежить не в працї pro domo sua, а головно, ба здавало би ся єдино в покриваню своєї бездїльности гудженем противника. Се вигідне; але чи таким поступованєм бездїльність стане ся дїлом, і чи бездїльність, хоч би маскована, партиї і її приклонникам приносить честь, а народнїй справі хосен, над сим просив бим дуже застановити ся, всїх, котрі в котрій-небудь з наших партий домашних сяке-таке мають слово.

II.

Почуваючи ся, і без Сольона, до обовязку чинного удїлу в житю народнім, я н. пр. є рішучим, і хочу все бути чинним приклонником народовцїв, котрих окликом єсть полїтика засад. Бо сей оклик відповідає совершенно особистим моїм поглядам, опертим на моралї о людских дїлах і на простій розумовій розвазї. Народ бо суспільно і полїтично слабий може від зневіри в власну силу і від крайного здеморалїзованя поодиноких єго одиниць уратувати і при енерґії в борбі о свої права утримати єдино мораль єго засад, стремлїнь і доріг. Тож і полїтику оппортунїзму уважати мушу для нашого, полїтичного слабого народу крайно деморалїзуючою, ба впрост убийчою. Се вже переконанє, котре годї змінити, хоч у Вашій часописи прошу о місце на се, що постановив я сказати.

Борба за мораль, за мораль в народї, і за моральне поступованє з народом; в полїтицї, в суспільним житю — безвзглядна борба за мораль, — се оклик, до котрого всею силою тягне душа. Що борба ся запалює маси і безусловно мусить бути успішна, о тім сьвідчить скрізь история, от хоч би і послїдних подій в Відни. Антисемітами звуть борцїв за мораль в полїтичнім і суспільнім житю против лїбералів, котрих головний штаб єсть безвірне жидівство: самі звуть ся они християньскими суспільниками, а перед в сїй борбі веде низший клир, і князь робітників А. Лїхтенштайн, — отже не шубравцї, як лїберали хотїли би вмовити в сьвіт. Се однак in parenthesi. Фактом єсть, що проклямоване звідки небудь полїтики засад, значить проклямоване безоглядної борби за засади. Сю борбу проклямували народовцї, репрезентовані „Народною Радою“ і „Дїлом“. І як богато иньших, і я один межи первими станув в їх ряди, і стояти буду дальше цїлою силою душі.

Але не на те, щоби бездїльно дивити ся, що з сеї проклямованої борби на дїлї випаде. Вояк, що одушевляє ся для справи, котру признав слушною, не може не рвати ся до бою; не може рівнодушно дивити ся цїлі роки і не діждати ся кампанії, проголошуваної шуиними фразами. Знаю, що не роблю моїй партиї чести, єсли приневолений ужити Вашу часопись, щоби сказати прилюдно, що нами горячо повитана проклямация полїтики засад, опозициї і борби против неморалї в полїтичнім і суспільнім житю у нас і против нас, — жадної доси засади не перевела в жите, ба навіть майже не пробувала перевести; бо жадного позитивного доси не учинено кроку, щоби засадам здобувати терен і перевести практичну орґанїзацию до борби, а не то, щоби розпочати се на всїх точках.

На се годї мовчати. Коли материял до борби є, именно оклик: полїтика засад! борба за мораль! — коли борцї до сеї борби є, і до неї рвуть ся; я в імени сих борцїв, а нехай і у власнім, в праві спитати: Чому ті, до котрих се належить, материял до борби ховають до маґазину на десять ключів, і бездїльностию партиї наносять нечесть? Чому, коли о се упімнути ся, коли достарчати материял, редакция „Дїла“ ховає єго до коша, а „Народна Рада“ ховає єго до маґазину? Нечинностию партия своїм прихильникам наносить нечесть, против котрої мусимо заложити публичний протест. А позаяк „Дїло“ сего протесту не помістить, мушу тут просити о єго поміщенє, мотивуючи єго в слїдуючих уступах.

(Дальше буде.)

Перегляд полїтичний.

Комісия для реформи виборчої на своїм послїднїм засїданю вичеркнула з проєкту в §. 9 уступ б), котрий виключав челядь від права вибору. Против виключеня челяди промавляли посли Серенїй, Рус, Патай, Менґер, Брзорад, Ґаґендорфер і Ріхтер. За виключенєм то єсть, за задержанєм §. 9 б) промавляв лиш пос. Ґаґенгофер. Президент мінїстрів ґр. Бадені сказав, що не має нїчого против вичеркненя тої постанови, однакож єго дивує, що за пропущенєм сеї постанови промавляють тепер як-раз ті, що підчас наради в комісиї виступали рішучо за виключенєм челяди. Остаточно 19 голосами против 5 ухвалено згадану постанову вичеркнути.

З Італії наспіла несподївана вість: правительство італїяньске старає ся заключити з королем Менеликом мир. Менелик жадає уневажненя давнїйшої угоди, уступленя єї Італїянцїв з провінциї Тіґре, відступленя Абесинцям порту і заливу Зула і вільної від мита комунїкаций межи Абесинією а Масавою. Заходи Італії в справі заключеня мира з Абесинцями суть на всякий случай важною характеристикою теперішної ситуациї полїтичної: або Італїя чує ся зовсїм безсильною і боїть ся якогось небезпечного руху у себе дома, або загальна ситуация в полїтицї европейскій спонукає Італїю не розділяти своїх сил военних через війну, котрої не можна би так скоро і малим коштом закінчити.

Новинки.

Львів дня 16 марця 1896.

— **В армії австрийскій** показала ся потреба установити формулу присяги для вояків магомеданьскої віри, бо як звістно, істнує вже кілька батальйонів, рекрутованих в Боснї і Герцеґовинї. Мінїстерство війни видало такий приказ в сїй справі: Войсковий імам має відчитати перед фронтом войска з корану присягу. Вояки з накритими головами мають повтаряти слова присяги, а на кінци додати слова „Wallahi-billahi“ (так менї Боже допоможи). Наколи би не було магомедань-

---

— Кажеш — були. Хиба вже нїхто з них не жиє?

То питанє хоч і як просте а таки було трохи дразливе. Ілдерім не дав Бен Гурови відповісти.

— Ходіть! — закликав він; обід вже готов.

Бен Гур подав Валтазарови руку і повів єго до стола. Они посїдали тут всхідним звичаєм на мати. Слуги принесли воду і ручники; они обмили собі руки, шейх дав відтак знак, служба станула тихенько а Єгиптиянин став молити ся дрожачим від сьвятої покори голосом:

„О Боже і отче всїх! Все що маємо, походить від Тебе. Прийми-ж нашу подяку і благослови нас, щоби ми могли завсїгди сповняти Твою волю!“

Була то та сама молитва, яку відмавляли колись Валтазар і єго товариші Грек Каспар та Інд Мельхіор при стрічи в пустини, а хоч єї мовили ріжними мовами, все-таки якимсь чудом єї зрозуміли, і то було для них доказом, що Бог був з ними.

Стіл, як то по богатстві і гостинности Ілдеріма можна собі уявити, був заставлений всїлякими здоровими і добірними стравами Всходу. Паляницї просто з печи, ярина з городів, мясо, і само і з яриною, молока, меду і масла було подостатком. Они їли без ножів, без виделок, ложок і тарелів, без котрих нинї годї обійти ся. А що були голодні, то зразу мало говорили; аж коли попоїли і ще лиш закушували овочами, пішла оживлена гутірка.

В такім товаристві — де був один Араб, один жид і один Єгиптиянин — в котрім всї вірили в одного Бога, могла бути бесїда лиш о однім предметї, а хто-ж з них трох мав говорити, як не той, котрому Бог так близько обявив ся, котрий видїв єго зьвізду, чув єго голос і котрого дух божий так чудесно вів? — А о чім же він мав говорити, як не о тім, для котрого був покликаний на сьвідка?

Глава двайцята.

Тїнь, що при заходї сонця несла ся від гір понад пальмовий гай, не дала настати тому присиплюючому сумеркови, що відділяє день від ночи і такий милий для утомленого. Ніч запала вчасно і нагло. Щоби розъяснити темноту в наметї, внесли слуги чотири мосяжні підсьвічники і поставили їх на чотирох кінцях стола. Кождий підсьвічник мав чотири рамена, а на кождім рамени була срібна лямпа з судинкою на оливу. Участники обіду розмавляли тепер дальше при яснім сьвітлї. Они говорили сирийскою мовою, котру знали всї жителї тих сторін.

Єгиптиянин розповідав історию своєї стрічи з Каспаром і Мельхіором в пустини і годив ся з шейхом на то, що в грудни минуло тому двайцять і сїм лїт, як він і єго товариші втїкаючи перед Іродом сховали ся до єго намету. Оповіданє то було так цїкаве, що навіть слуги все шукали собі якоїсь причини, щоби бути при тім і слухати. А Бен Гур слухав з такою увагою, як би то було якесь обявленє дуже великої ваги для всеї людскости, а особливо для народу ізраїльского. Він укладав собі в дусї плян, котрий — як то ще довідаємо ся — мав змінити цїле єго жите і повести до цїли, котрої він доси і не здогадував ся.

Оповіданє Валтазара зробило на молодци так велике вражінє, що щезли всї єго сумніви. Лиш о наслїдках тої чудесної подїї рад би був довідати ся чогось близше.

Мусимо тут дещо пояснити читателеви. Наше оповіданє доходить до того часу, котрий сходить ся з публичним виступленєм сина Марії. Лиш раз, від коли Валтазар поклонив ся єму у вертепі в Вифтлеємі, стрітили ся ми з ним; від тепер аж до кінця оповіданя будемо раз враз з ним стрічати ся. Поволи, але певно буде нас зближати до него чим раз більше ряд подій, про котрі маємо розповісти, аж наконець пізнаємо в нїм того, ким він єсть, бого-чоловіка і спасителя сьвіта.

Оповіданє Валтазара не було для шейха щось нового; він чув єго від трох мудрцїв разом і то серед обставин, котрі не допускали нїякого сумнїву — та-ж він сам виставив ся на небезпечність, бо приймаючи утїкаючих до себе міг був стягнути на себе гнїв Ірода. Але головна річ в оповіданю не обходила єго — Араба — так дуже, як Бен Гура, що був Ізраїлитянином. Для сего мало то найбільше значінє, чи оповіданє єсть правдиве; він глядів на ту вість зовсїм із жидівского становища. Від дитинних лїт чув він про месию; в школах читав він предсказаня пророків — від першого до послїдного — о тім месиї; рабіни говорили завсїгди, а також і тепер о тім, що він колись прийде; в синаґоґї, в сьвятини, в постї і підчас сьвят, публично і потайком заповідали жидівскі учителї, що зъявить ся месия, аж наконець всї дїти Авраама — навіть в найдальших сторонах сьвіта — знали о тім і сподївати ся его.

З того можна без сумнїву пізнати, що в тім ожиданю месиї була у жидів найважнїйшою річию пора, коли той месия явить ся, бо о тім они анї трошки не сумнївали ся, що коли

ского духовника, то можна покликати до відчитаня присяги турецких судиїв (муфті або каді), а навіть і звичайного вояка, визначеного на се войсковим імамом.

— **На загальних зборах філії „Просьвіти“** в Рогатині, котрі відбули ся дня 10-го с. м. при участи 400 членів, вибрано новий виділ. Головою став о. Йосиф Макогоньский, а виділовими оо. Степан Городецкий, Йосиф Яворский, Іван Маркевич, Лев Залужний, Павло Кудрик і господар Ґнат Гривняк. По виборі виділу наступили два відчити про „значінє торговлї безрогами“ і про „спілки господарскі“. А по закінченю зборів відбуло ся льосованє 54 премій господарских.

— **В реколекциях для панів**, котрі відбудуть ся в каплици духовної семинариї у Львові зайшла — як доносить „Душпастир“ — зміна о стілько, що зачнуть ся не 24 марта, як се було оповіщено в попереднім числї „Душпастиря“, але дня 25 марта о 7 годинї вечер і будуть тревати від 25 до 28 марта включно, потім наступить сповідь. Роколекциї для пань в монастири СС. Василиянок начнуть ся невідмінно д. 24 марта о 4 г. по полудни і будуть тревати до 26 марта включно, 27 сповідь, 28 причастиє. Реколекциї для пань буде давати о. Филяс, — для мущин о. Шептицкий. Ч.С.В.В. Осібних запрошень розсилати ся не буде, бо то вимагає много заходу, а коли припадком когось помине ся, ображують ся люди.

— **Головка виграка.** Дня 14 с. м. зголосив ся до контори виміни банкової форми Шеленберґа і Крайзера у Львові якийсь пан і просив, щоби переглянено листу тягненя державної льотериї з дня 19 грудня 1895 р. котрої льос купив він в тій конторі. Коли переглянено листу і льос показало ся, що на той льос упала головна виграна в сумі 10.000 зр., а що три місяці по тягненю незголошені виграні пропадають, то за кілька днів, бо вже 19 с. м. той льос бувби стратив цілу свою вартість. Можна собі уявити радість того пана, коли почув о виграній і о тім, що лише припадок уратував єго від страти, бо як би був прийшов з льосом по 19-тім марта, то був би нічого за него не дістав.

— **Цісарске слово.** Кілька днів тому був наш Цісар в Монте-Карльо, де як-раз забавляли ся стрілянем до голубів. Цісар придивляв ся хвилю забавці, а відтак каже до одного з своїх товаришів: „Бідні пташки! не розумію, як люди можуть в чімсь такім мати приємність!“

— **Наслідки пияньства.** Тесля Михайло Матвійчук у Львові, одержавши в суботу вечером тиждневий заробок, так собі підпив, що ідучи до дому помилив ся о одні двері і зайшов до пекарнї Мошка Мунда. Там застав при роботї трех челядників, котрі з найбільшою охотою приймили єго на нічлїг; але коли рано Матвійчук пробудив ся, побачив, що єго обкрадено до крейцаря, а мав з собою кільканайцять зр.

— **Хлїб за дармо.** Рада громадска міста Сен-Дені під Парижем вибрала комісию і поручила їй зробити умову з пекарями, аби давали всїм людям в містї хлїб — за дармо, а за те дістали би гроші від ради громадскої. Рада-ж громадска знов бралаби гроші на хлїб з окремого податку, котрий має наложити на мешканців міста. Всї цікаві, чи ту ухвалу ради громадскої потвердить французкий мінїстер справ внутрішних.

— **Також напитки.** В науковій часописи Globus в Берлинї помістив один професор статю, в котрій між иншими пише: Барон Шредер оповідав менї: „Один з моїх підвластних в наших копальнях в Калїфорниї, коли єму не стало алькоголю, пив насамперед оцет, а відтак нафту“. — Маляр Крозе з Градця доносить: „Начальник стоячої тут залогою шкадрони кавалериї, замітив з зачудованєм, що в стайнях виходить надто богато нафти. Заряджено слїдство і показало ся, що один вояк випиває кождої ночи нафту з ламп. — Проф. др. Краснов оповідав менї: „Вертаю як раз з Техас, в Америцї. Там дуже пють кольоньску воду, помішану з водою звичайною. Мужчини, встидаючи ся заглядати до господ і шинків, в страху перед наганою товариств тверезости, ідуть до склепів і там купують „для своїх жінок“, кольоньску воду, котру відтак випивають. Так само і жінки упивають ся нею“. Страшно розповсюднене есть також пите кольоньскої води у козаків над Уралем, а причиною того есть встид, щоби не показувати ся в шинках. Тисячі фляшок колоньскої води переходить в той спосіб в людскі черева.

— **Чортик друкарский** та мука для всїх видавництв, істнує від хвилї запровадженя друку і мабуть не перестане істнувати, як довго не можна буде гадок своїх иньшим способом виявляти і подавати до відомости, лише друком. Давними часами власть чортика друкарского сягала ще дальше як сегодня. В 1561 р. появила ся в Норимберґу книжка проповідий в обемі 172 сторін друку, а до неї додано спис „важнїйших помилок друкарских“ на — 15 сторонах! Що правда, автор тої книжки мав дуже вигідне оправданє, бо зложив вину за ті похибки друкарскі на чортика, котрому очивидно побожні проповіди не дуже подобали ся. Не лїпше повело ся нїмецкій біблиї, друкованій в 1653 р. в Липску; там виказано 6000 похибок друкарских.

— **В справі оголошеня новіциату СС. Василиянок у Львові** пише „Душпастир“: Велику вагу мали монастирі жіночі на Руси, коли стали на взір мужеских виховувати молодіж в монастирских інститутах. Тут зазначає ся, що в першій половинї нашого віку був інститут яворівский першим, де училась жіноча руска молодіж на рідній мові; а тепер він має вже повну школу виділову з харектером школи публичної з руским язиком викладовим. Другий такий інститут перенесено тому 10 лїт з Словити до Львова з педаґоґічно-дидактичних взглядів. Доси сей інститут розвиваєсь чим раз красше і дає приють родительский 30—40 ученицям. З інституту мусять ходити воспитанницї до публичної школи виділової з язиком викладовим польским, а в інститутї доповняють они своє образованє наукою язика, лїтератури і історії рускої, иньших язиків, сьпіву церковного і сьвітского, музикою на фортепянї, шитєм і танцями. В виду сего однак, що для веденя таких інститутів після вимог теперішних чує ся конечна потреба монахинь молодших, що були би заразом кваліфікованими учительками, (доси таких є 2), отворено Новіцият при філиї словитского монастиря у Львові при ул. Зибликевича ч. 24 від дня Непорочного Зачатия пресьв. Богородицї 9 студня 1895 р. Дївицї рускі, що чують справдїшнє покликанє до монашого житя, аби слюбами законними цїлком офіровати ся Г. Б. і перенятї суть високого цїлею, яку они для Церкви і для народу свого сповняти могуть, посьвятившись вихованю моральному і богобоязливому наших учениць, — повинні рішитись вступити на сю взнеслу і сьвяту дорогу житя, на котрій має ся нагоду посьвятити ся на службу Г. Богу і віддавати правдиву прислугу ближним. Треба ще додати, що змаганєм львівского монастиря есть засновати школу виділову приватну від 5—8 кляси з язиком викладовим руским, а для такої школи треба таких Монахинь, що могли би бути відповідно кваліфікованими учительками. Услівя принятя суть слїдуючі: 1) метрика хрещеня і хоч 18-тий рік розпочатий; 2) сьвідоцтво поведеня; 3) сьвідоцтво здоровля; 4) сьвідоцтва шкільні. Зголошеня і прошеня о принятє на Новіцият адресовати належить: до Митрополичого Ординарияту.

він прийде — коли би то й небудь не було — то прийде яко король жидівский, яко їх полїтичний король, яко їх Цезар. Через нарід ізраильский мав він здобути весь сьвіт і панувати в нїм в імя боже — для їх добра і хісна. На ту віру покладали фарисеї або сепаратисти — се послїдне слово має полїтичне значінє — в присїнках і коло престолів всю свою надію: они в своїй безмежній і богохульній зарозумілости гадали, що сам Бог прийде і яко володїтель буде їм служити.

Від такої гадки охоронили Бен Гура дві обставини в єго житю. Раз, єго батько був садукеєм, котра то партия — взагалї сказавши — уважала ся свого часу за поступову. Що-до людскої душі, то держали ся они хибних поглядів, але впрочім поясняли закони буквально і держали ся їх дуже строго — так як они були написані в книгах Мойсея; множество рабіньских додатків і пояснень они відкидали і не зважали на них. Що они були сектою, то о тім нема й сумнїву, але їх віра більше лиш фільософією, як віроісповіданєм; они не відмавляли собі приятностий житя і годили ся на неодні здобутки і способи своїх поганьских земляків. В полїтицї були они загорілими противниками сепаратистів. Ті погляди переходили з батька на сина.

По друге, пятилїтний побут Бен Гура в Римі не проминув не лишивши слїду на нїм. Се місто було тогди полїтичним і торговельним осередком, де збирали ся народи з цїлого сьвіта; около золотого стовпа, показуючого милї, що стояв на форум, увихало ся безустанно множество людий, хоч і не тілько їх там було, кілько збирало ся що року на Великодні сьвята в Єрусалимі. Коли Бен Гур був в Найбільшім Цирку одним із триста пятьдесяти зрителїв, то мусїло єму мимо волї прийти на гадку: Чи так численні члени людского роду з цїлого сьвітла не гідні того, щоби Бог змилував ся над ними? — Але як ті всї так і він гадав собі, що спасениє не має бути духове лиш полїтичне: в Бодінум і в Александриї, в Атинах і в Єрусалимі, не молили ся о то, щоби прийшов Бог, котрому би треба було поклонити ся, але о то, щоби прийшов володїтель, котрий би панував. Народи завойовані Римом, або ті, що завидували Римови, покладали всю свою надію на упадок Риму; коли-б то стало ся, то по тім настало би відновленє і переобразованє.

Бен Гур був тої самої гадки, що й маси нериских народів того часу. Єго пятилїтний побут в столици дав єму нагоду побачити і пізнати нужду завойованого сьвіта. В тім кріпкім переконаню, що лихо, в якім проживали народи, есть полїтичної натури і дасть ся лиш мечем усунути, хотїв він приготовляти ся на ту пору, коли би прийшло ся ужити сего геройского способу. Виучив ся вже був знаменито уживати оружия; але до війни треба ще висшої штуки; хто хоче мати в нїй успіх, мусить щось трохи більше знати, як лиш робити списою і щитом. В самій війнї, на поли битви, має вожд нагоду показати свої здібности і показати ту велику штуку, щоби богато людий слухало єго волї. З тих причин і длятого, що мав надію знайти нагоду пімстити ся на Римлянах за їх поступованє з ним і єго родиною, рішив ся Бен Гур взяти участь в поході Максентия проти Партів.

(Дальше буде).

ТЕЛЕҐРАМИ.

Ментона 16 марта. Є. Вел. Цїсар попращавшись з Єї Вел. Цїсаревою виїхав вчера о 1 год. 35 мінут по полудни до Відня. Єї Вел. Цїсарева має нинї вечером від'їхати на Корфу. Іх Величество роздали всїляким достойникам вишні дарунки а службі лишили 6000 франків.

Рим 16 марта. Corr. della Sera доносить з Масави, що розпочали ся переговори в справі заключеня мира з королем Менеликом. — Messayero доносить знов, що ґен. Бальдісера дістав ще від Кріспіого уповажнене опустити Касалю, Аґордат і Адіґрат.

Рух поїздів зелїзничих

ажний від 1 мая 1895, після середно-европ. год.

Відходять до

	Поспішні			Особові			
Кракова	8·40	2·50	11·	4·55	10·25	6·45	—
Підволочиск	—	1·56	5·46	—	9·50	10·20	—
Підвол. з Підзам.	—	2·10	6·	—	10·14	10·44	—
Черновець	6·15	—	—	10·30	2·40	—	—
Черновець що понедїлка	—	—	—	10·35	—	—	—
Стрия	—	—	—	5·25	9·33	—	7·38
Скольгого і Стрия	—	—	—	—	—	3·00	—
Белзця				9·15	7·10		

Числа підчеркнені, означають пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

З а п р о ш е н є

на

загальні збори Повітового Товариства задаткового
в Бережанах,

товариства зареєстрованого з огран. порукою, котрі відбудуть ся дня 1 цьвітня 1896 о год. 10 рано, в сали **Ради Повітової в Бережанах.**

ПОРЯДОК ДНЕВНИЙ:

1. Справоздане Дирекциї з дїяльности і рахунків за рік 1895.
2. Внесок Совіта управляючого на удїленє Дирекциї абсолюториум з рахунків за р. 1895.
3. Внесок Совіта управляючого що до роздїлу чистого зиску з року 1895.
4. Вибір трех членів Совіта управляючого на рік в місце уступаючих.
5. Евентуальні внесенє членів.

Совіт управляючий Повітового Товариства задаткового в Бережанах дня 10 марта 196.

Секретар *Казимір Трачевский.* 41 Предсїдатель *о. Богдан Кордуба.*

З друкарні В. Лоґиньского під зарядом В. І. Вебера.